

УДК 657.471:631.11
DOI: 10.15673/ie.v14i3.2357

Ніколюк О.В.

докторка економічних наук, професорка
завідувачка кафедри публічного управління
та адміністрування
Email: alenavn11@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1665-0361

Савченко Т.В.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра маркетингу, підприємництва і торгівлі
Email: savchenko1802@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-7990-1570

Бордун Т.В.

кандидат технічних наук, доцент
кафедра технології зерна і комбікормів
Одеський національний технологічний університет
вул. Канатна 112, м. Одеса, Україна, 65039
Email: bordun.tatjana@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9522-5090

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА

Стаття присвячена оцінці стану функціонування ринку продукції птахівництва в Україні та обґрунтуванню стратегічних векторів щодо розвитку. Ідентифіковано, що не стабільний стан соціально-економічного розвитку України, низький рівень щодо концентрації капіталу в сільському господарстві, диспаритет цін між продукцією птахівництва та промисловості і його наслідки зумовили значні проблеми у функціонуванні ринку продукції птахівництва. Обґрунтована необхідність формування системи управління розвитком ринку продукції птахівництва. Доведено необхідність вдосконалення концептуального базису стратегічного управління розвитком ринку продукції птахівництва в частині обґрунтування траєкторії для переходу від ресурсної моделі функціонування галузі до інноваційно орієнтованої. Актуалізовано питання інтеграції просвітницької діяльності у виробничі процеси щодо доступних економічно ефективних технологій, які можна використовувати для підвищення продуктивності та зменшення навантаження на фермерів.

Ключові слова: стратегічне управління, ринок продукції птахівництва, інноваційний розвиток, система, технології.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Зростаючий попит на продукти тваринного походження внаслідок демографічних факторів, техніко-наукових розробок, зменшення ресурсів, зростання вимог споживачів до безпеки харчових продуктів, зменшення рівня впливу на навколишнє середовище та покращення умов утримання тварин визначатиме розвиток ринку продукції птахівництва протягом наступного десятиліття. Це вимагає ретельного відбору постачальників сировини, зосереджуючись на якості продукції, а не на ціні. Моніторинг стану здоров'я поголів'я також буде ключем до безпечного розвитку ринку продукції птахівництва. Що стосується середовища вирощування, слід враховувати виробництво тепла бройлерами, а також розглядати його використання як альтернативне джерело енергії. У галузі харчування та харчових технологій найбільш важливими аспектами розвитку ринку продукції птахівництва будуть використання ферментів, оцінка нехарчових факторів, які можуть максимізувати використання інгредієнтів птахами (обробка корму та розмір час-

ток), використання нових синтетичних амінокислот у промислових масштабах, застосування нових концепцій комбікорму для покращення споживання енергії в раціоні, використання нутрицевтиків для модуляції кишкової мікробіоти та імунної системи як альтернативи терапевтичним препаратам, а також використання спеціальних передстартових дієт. Актуальності набувають технології, що дозволяють негайно аналізувати корми, такі як NIRS. Генна інженерія стає важливим інструментом для покращення поживної якості кормів і, можливо, продуктивності птахів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці у своїх дослідженнях відзначають результати, які досягнуті всіма підприємствами птахівництва в Україні. Вони акцентують увагу на тому, розвиток ринку продукції птахівництва відбувається на засадах інвестиційно-інноваційного підходу до процесу виробництва [1-3]. Науковцями ідентифіковані чинники розвитку ринку продукції птахівництва: вирощування і утримання птиці потребує менших затрат й матеріалів у розрахунку на одиницю продукції; сфера птахівництва є досить мобільною для інноваційного

розвитку і залучення інвестиційних ресурсів [4]; в Україні достатньо розвинута кормова база [5]; бізнес орієнтований на використанні новітніх технологій для годівлі та порід птиці [6-7], дотримання належних стандартів якості, безпечності харчових продуктів [2]. На вітчизняному ринку продукції птахівництва функціонують підприємства із продукцією під відомими брендами, що характеризує їх конкурентну перевагу [8]. На думку вітчизняних науковців, спроможність виробляти якісну продукцію у достатній кількості визначає пріоритетність експортної діяльності [1; 9-10]. Аверчева Н. у своїх дослідженнях акцентує увагу на тому, що розвиток ринку продукції птахівництва в Україні може зацікавити країни ЄС [11]. Дослідники розглядають стратегічні заходи, орієнтовані на стійкий розвиток ринку продукції птахівництва, акцентуючи увагу на необхідності загальнодержавної фінансової підтримки виробництва продукції птахівництва [1;5;7].

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є визначення стану продукції птахівництва України та обґрунтування перспектив його розвитку

на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Ринок продукції птахівництва в Україні демонструє чітку відмінність між традиційними системами з низьким рівнем витрат і сучасною системою виробництва з використанням відносно передових технологій. Існує також третя дрібномасштабна інтенсивна система, яка формується як місцева дрібномасштабна комерційна система [5]. Проте дрібне птахівництво, яке переважно існує в країні, характеризується невеликими поголів'ями, мінімальними ресурсами, з низькою продуктивністю та періодичним ураженням стада хворобами [8]. Підприємства птахівництва в Україні здобули статус одного із ключових елементів національної аграрної економіки. За обсягами виробництва продукція птахівництва переважає у господарствах населення: так, на них у 2021 році припадало всього 55,1% виробництва яєць і 87,7% м'яса птиці (табл. 1). Встановлено, що стрімкий розвиток ринку продукції птахівництва характеризується стабільністю основних показників.

Таблиця 1

Ефективність виробництва продукції птахівництва в Україні

Індикатор	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. до 2017 р., %, +/-п.
Вирощування свійської птиці різних видів у живій вазі, тис. т	1311,1	1369,7	1541,2	1637,3	1624,0	1239
Поголів'я птиці свійської різних видів, млн. голів	109,8	112,5	118,8	127,8	109,7	99,9
Виробництво м'яса птиці в забійній вазі, тис. т	992,4	1014,1	1084,6	1209,7	1232,2	127,3
Виробництво яєць різних видів, млн. шт.	8067,6	8365,3	8900,3	9357,6	8913,5	110,5
Рентабельність виробництва м'яса птиці, %	5,0	7,0	5,7	-3,7	-0,2	-5,2
Рентабельність виробництва яєць, %	0,5	-0,9	5,4	-23,5	-19,2	-19,7

* Розраховано авторами за даними [12]

Нинішня ситуація в багатьох селах полягає в тому, що свійську птицю залишають майже без догляду. Це призводить до різкого зниження продуктивності. Наслідки застосування правил добробуту тварин, безпечності харчових продуктів, середовище в домашніх умовах і низка питань, пов'язаних з харчуванням і годівлею, були визначені як майбутні виклики для ринку продукції птахівництва. Серед завдань на наступне десятиліття є створення стандартизованих параметрів для оцінки добробуту птиці та надійних систем для моніторингу цих параметрів.

Це мета розробленого в Європейському Союзі проекту Welfare Quality, який пропонує оцінювати добробут тварин, зосереджуючись на тваринах, а не на факторах навколишнього середовища чи управління, і використовуючи об'єктивні показники, які можна легко виміряти в польових умовах, відповідно до чотирьох принципів: добре годування, гарне утримання, хороший стан здоров'я та адекватна поведінка [9-10].

Серед тенденцій, які спостерігаються зараз і які визначатимуть те, як дієтологи збираються складати раціони в наступні 10 років, буде наголошено на зростанні вартості сировини та зниженні витрат на корми та виведенні поживних речовин у навколишнє середовище. Завдяки цим факторам дієти будуть складатися точніше, уникаючи великих запасів безпеки. Біопаливна промисловість конкуруватиме за сировину, яка використовується для годівлі тварин, і вимагатиме утилізації її побічних продуктів. У цьому випадку слід розвинути знання щодо аналізу харчового вмісту та засвоюваності цих матеріалів, які ще не стандартизовані, як у випадку з дистилаторами висушених розчинних зерен (DDGS), наприклад у США [11].

Більший наголос також буде приділено антихарчовим факторам, які змінюють енергію та доступність поживних речовин для бройлерів, використовуючи розмір частинок і обробку раціону для максимізації постачання поживними речовинами. Серед

іншого, будуть розроблені кращі процеси забруднення, розширення та екструзії з точки зору фізичних аспектів (температура, вологість і тиск, час) та їх впливу на використання поживних речовин [4].

Незважаючи на численні переваги та позитивні перспективи ринку, світовий сектор м'яса птиці стикається зі зростаючими проблемами [7]. Одним із них є зростаюче занепокоєння споживачів щодо безпеки харчових продуктів, добробуту тварин, якості продукції та екологічних проблем, пов'язаних із індустріальними системами птахівництва. Крім того, існує глобальна конкуренція, яка посилюється завдяки

зростаючій лібералізації торгівлі та зростанню споживчого вибору.

Посилення глобальної конкуренції викликає особливе занепокоєння у багатьох дрібних виробників продукції птахівництва в Україні, оскільки їхні системи виробництва та збуту ще не розвинені або не настільки ефективні. Доведено необхідність вдосконалення концептуального базису стратегічного управління розвитком ринку продукції птахівництва в частині обґрунтування траєкторії для переходу від ресурсної моделі функціонування галузі до інноваційно орієнтованої (рис. 1).

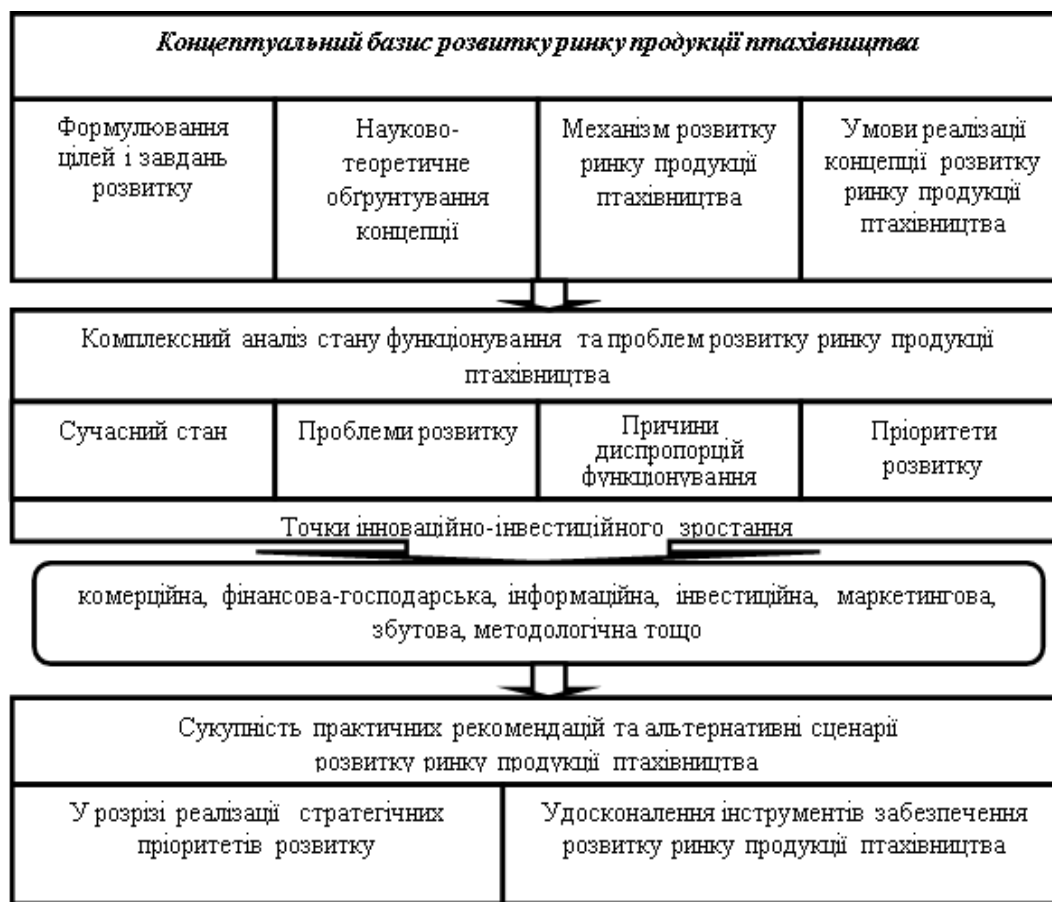

Рис. 1. Концептуальний базис системи управління розвитком ринку продукції птахівництва*
* побудовано авторами

Логіка щодо раціонального поєднання територіального та ринкового аспектів у державному регулюванні виробництва продукції птахівництва передбачає діяльність загальної вертикалі системи органів на всіх управлінських рівнях. При цьому досягається інституційна єдність регулювання, визначена узгодженість управлінського впливу та його спрямованість виробничим процесам через вертикальне підпорядкування і входження органів влади у субординовану систему управління. Крім того, забезпечується принцип єдності, дієвості, ініціативності та самодостатності розвитку ринку продукції птахівництва.

Існуюча практика щодо вилучення функцій місцевого самоврядування із загальнодержавної системи регулювання, зокрема на ринку продукції птахі-

вництва, їх організаційне забезпечення шляхом формування відповідних автономних систем певним чином ускладнює формування та реалізацію соціально-економічної функції, а тому, і об'єктивно призводить до суттєвого зниження розвитку національної економіки.

Пропонуємо використовувати три підходи до реалізації програм підтримки цін на ринку продукції птахівництва з погляду аналізу попиту і пропозиції [6].

І. Підхід, який передбачає зростання фермерських цін шляхом зменшення пропозиції продукції на ринку та підвищення ціни для споживачів.

Тобто ринки настільки є конкурентні, що ферми практично не можуть діяти монополістично

і потребують підтримки держави. Так, урядом США проводиться стимулювання фермерів щодо не обмеження виробництва, надаючи їм можливість приймати участь в інших підтримуючих програмах.

II. Другий підхід передбачає, що уряд підвищує фермерські ціни, шляхом закупавання необхідну кількість продукції, яка в змозі понизити ринкові ціни. Можливий також інший варіант, коли відповідно уряд позичає фермерам кошти по «позиковій ставці» на одиницю продукції. Тобто позикова ставка виступає гарантованою нижньою межею ціни. На відміну від України уряд США вважає, що це погано, коли купуються продукти, та добре, коли державні запаси є невеликими.

III. Третій відноситься до діючих сьогодні цільових цін і дефіцитної платіжної схеми. У цьому підході для фермерів надається інша гарантована ціна, яка є цільовою ціною. Тобто продукція, яка вироблена за цією ціною, відповідно продається на ринку, у свою чергу, уряд покриває різницю між низькою ринковою ціною (яка платиться споживачем) та більш високою цільовою ціною (яку одержує фермер).

Із більшості напрямів розвитку ринку продукції птахівництва цілям інтенсифікації виробництва найбільш доцільною є ті, які передбачають автоматизацію та комплексну механізацію, хімізацію тощо. Звичайно, названі напрями не є вичерпними, але за рівнем розробленості, і за широтою сфери щодо можливого використання у процесі виробництва вони насамперед відповідають рівню його інтенсифікації.

Пропонуємо ключові напрями удосконалення системи стратегічного управління розвитком ринку продукції птахівництва:

- технічне переоснащення господарств, перехід до інструментів і технологій автоматизації виробничих процесів;
- запровадження комплексної розбудови спеціалізованих основних та допоміжних приміщень й споруд на засадах принципово нових планувальних рішень, які становлять умови для ефективної організації всіх можливих виробничих процесів;
- поступовий перехід до інноваційних промислових технологій на засадах потоковості та ритмічності процесу виробництва при формуванні необхідних життєвих умов птиці для прояву їх продуктивності;
- становлення стійкої кормової бази на засадах широкого застосування повнораціонних кормових сумішей на засадах їх виготовлення для промисловості;
- модернізація існуючих та розробка нових порід птиці, що відрізняються більш високою продуктивністю та відтворною спроможністю, належною витривалістю та життєстійкістю до негативних зовнішніх середовищ;
- підвищення рівня кваліфікації кадрів, що впливають на рівень продуктивності праці;
- стимулювання високого рівня концентрації щодо засобів виробництва і праці на засадах поглиблення спеціалізації, кооперування процесу виробництва

та продукції птахівництва.

У сфері виробництва продукції птахівництва пріоритетними залишаються дослідження проблем генетичного вдосконалювання, особливо м'ясного напрямку. Повинні також бути продовжені дослідження щодо становлення нового покоління систем для великомасштабної селекції, особливо орієнтованих на максимізацію білка в продуктах харчування.

На основі результатів проведеного дослідження встановлено необхідність використання вітчизняними підприємствами птахівництва сучасних технологій господарювання, особливо використання машин, таких як роботи і датчики, які, ймовірно, будуть прийняті більшістю населення. Використання роботів не тільки залучить чоловіків до вирощування птиці, але також полегшить роботу з вирощування птахів. Зрештою, використання сучасних технологій, таких як датчики та роботи призведуть до більших прибутків.

Влада та громадські організації повинні докласти зусиль для інтеграції просвітницької діяльності щодо доступних економічно ефективних технологій, які можна використовувати для підвищення продуктивності і зменшити навантаження на фермерів. Дослідження показало, що більшість підприємств птахівництва в Україні не були обізнані про технології, які можна використовувати у птахівництві.

Крім того, підприємства птахівництва в Україні повинні бути конкурентоспроможними та незалежними від фінансових кредиторів. Доцільним також є використання онлайн-освітніх платформ, які надають безкоштовну освіту, належні матеріали, необхідні для вдосконалення та модернізації птахівництва. Найбільший виклик в Україні щодо використання онлайн-освітніх платформ є недостатнім знанням про їх існування. Тому для максимального використання онлайн-платформ, уряд має докласти зусиль для інформування громадян про наявність таких навчальних платформ.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Широкоплановість представлених стратегічних імперативів щодо розвитку ринку продукції птахівництва, вимагає від держави та відповідних уповноважених органів влади практичних заходів з інституціоналізації норм забезпечення інноваційного розвитку процесу виробництва й конкурентоспроможності всього національного господарства. Концептуальні положення щодо функціонування системи управління розвитком ринку продукції птахівництва мають бути орієнтовані на стимулювання всієї діяльності підприємств птахівництва у напрямі імплементації інституційно-економічних заходів: забезпечення належного (достатнього для потреби внутрішнього ринку та експорту) рівня виробництва продукції птахівництва; розвитку природного потенціалу; поступовий перехід до інноваційних промислових технологій тощо. Актуалізовано завдання держави щодо встановлення стандартних цін на продукцію птахівництва. Наразі дослідження показали, що посередники впливають на ціни на свою користь. Це відлякує фермерів, які зрештою продають

свою продукцію за нижчими цінами, і споживачі, які дорого купують у посередників. Крім того, уряд повинен сприяти міжнародним навчанням і програмам обміну. Це дасть науковцям з України можливість подорожувати світом і отримати доступ до таких країн, як Фінляндія, яка зробила революцію у своєму секторі птахівництва. Через програми обміну, причо-

му міжнародні навчальні програми, дослідники познайомляться з технологіями, які вони можуть адаптувати в Україні.

Напрямами подальших досліджень є формування механізму забезпечення розвитку регіонального ринку продукції птахівництва.

Література

1. Беженар І.М., Васюта Т.М. Стан та перспективи розвитку птахівництва в Україні // *Агросвіт*. 2015. № 18. С. 41-51.
2. Прямухіна Н.В., Салькова І.Ю. Стан ринку яєць в Україні та перешкоди його ефективному розвитку // *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 4. С. 19-25.
3. Ставська Ю.В. Передумови розвитку підприємств галузі птахівництва в умовах глобалізації агропродовольчого ринку // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Економіка і менеджмент*. 2015. Вип. 10. С. 171-174.
4. Лаготюк В.О. Особливості формування стратегії забезпечення конкурентоспроможності підприємств галузі птахівництва залежно від купівельної спроможності споживачів // *Агросвіт*. 2020. № 1. С. 77-82.
5. Яців І., Завірюха А. Конкурентоспроможність української продукції птахівництва на зовнішніх ринках // *Аграрна економіка*. 2014. Т. 7, № 3-4. С. 72-78.
6. Гаврик О.Ю. Зарубіжний досвід організації птахівничого бізнесу та напрями його адаптації у вітчизняній практиці // *Економіка та управління АПК*. 2015. № 2. С. 136-143.
7. Янишин Я., Булик О. Теоретичні аспекти організаційно-економічного механізму ефективного розвитку птахівництва // *Аграрна економіка*. 2015. Т. 8, № 1-2. С. 60-65.
8. Прокопишин О.С. Забезпечення конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств птахівництва // *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 1. С. 26-30. doi: 10.32845/bsnau.2019.1.5
9. Буряк Р.І. Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку продукції птахівництва України // *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. Економіка, аграрний менеджмент, бізнес*. 2017. Вип. 260. С. 41-53.
10. Дяченко О.В. Перспективи вдосконалення конкурентоспроможності птахівничих підприємств яєчного напрямку // *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 7. С. 18-22.
11. Аверчева Н.О. Економічні проблеми і перспективи європейської інтеграції м'ясного птахівництва України // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10 (1). С. 6-10.
12. Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах. *Державна служба статистики України: веб-сайт*. 2021. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 26.07.2022)

Стаття надійшла 9.08.2022

Стаття прийнята до друку 23.08.2022

Доступно в мережі Internet 20.10.2022

Nikoliuk O.

Doctor of Economics, Professor
Head of Department of Public Administration
Email: alenavn11@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1665-0361

Savchenko T.

Ph.D., Associate Professor
Department of Marketing, Business and Trade
Email: savchenko1802@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-7990-1570

Bordun T.

Ph.D., Associate Professor
Department of Grain and Compound Feed Technology
Odesa National University of Technology
Kanatna str., 112 Odesa, Ukraine, 65039
Email: bordun.tatjana@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9522-5090

SYSTEM OF MANAGEMENT OF THE DEVELOPMENT OF THE POULTRY PRODUCTS MARKET

The article is devoted to the assessment of the functioning of the market for poultry products in Ukraine and the justification of strategic vectors for development. Poultry enterprises in Ukraine have acquired the status of one of the key elements of the national agrarian economy. It was identified that the un-

stable state of socio-economic development of Ukraine, the low level of capital concentration in agriculture, the price disparity between poultry products and industry and its consequences caused significant problems in the functioning of the poultry products market. There is a well-founded need to form a management system for the development of the market for poultry products. The necessity of improving the conceptual basis of the strategic management of the development of the poultry products market in terms of substantiating the trajectory for the transition from a resource-based model of the industry to an innovation-oriented one has been proven. It is necessary to use three approaches to the implementation of price support programs on the market of poultry products from the point of view of demand and supply analysis (increasing farm prices; the government increases farm prices; guaranteed price from the government). The key directions for improving the system of strategic management of the development of the poultry products market have been proposed: technical re-equipment of farms, transition to tools and technologies for automating of production processes; introduction of complex development of specialized main and auxiliary premises and buildings on the basis of fundamentally new planning decisions; gradual transition to innovative industrial technologies; formation of a stable fodder base based on the widespread use of complete ration fodder mixtures; modernization of existing and development of new breeds of poultry; improving the level of qualification of personnel affecting the level of labor productivity; stimulation of a high level of concentration in terms of means of production and labor on the basis of deepening specialization, cooperation in the process of production of poultry products. The issue of integrating educational activities into production processes regarding available cost-effective technologies that can be used to increase productivity and reduce the burden on farmers has been updated.

Key words: strategic management, poultry products market, innovative development, system, technologies.

References

1. Bezhenar, I. M., & Vasiuta, T. M. (2015). Stan ta perspektyvy rozvytku ptakhivnytstva v Ukraini. *Ahrosvit*, (18), 41-51.
2. Priamukhina, N. V., & Salkova, I. Yu. (2019). Stan rynku yaiets v Ukraini ta pereshkody yoho efektyvno-mu rozvytku. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, (4), 19-25.
3. Stavskaya, Yu. V. (2015). Peredumovy rozvytku pidpriemstv haluzi ptakhivnytstva v umovakh hlobalizatsii ahroprodovolchoho rynku. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*, (10), 171-174.
4. Lahotiuk, V. O. (2020). Osoblyvosti formuvannya stratehii zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriemstv haluzi ptakhivnytstva zalezno vid kupivelnoi spromozhnosti spozhyvachiv. *Ahrosvit*, (1), 77-82.
5. Yatsiv, I., & Zaviriukha, A. (2014). Konkurentospromozhnist ukrainskoi produktsii ptakhivnytstva na zovnishnikh rynkakh. *Ahrarna ekonomika*, 7(3-4), 72-78.
6. Havryk, O. Yu. (2015). Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii ptakhivnychoho biznesu ta napriamy yoho adaptatsii u vitchyzniani praktytsti. *Ekonomika ta upravlinnia APK*, (2), 136-143.
7. Yanyshyn, Ya., & Bulyk, O. (2015). Teoretychni aspekty orhanizatsiino-ekonomichnoho mekhanizmu efektyvnoho rozvytku ptakhivnytstva. *Ahrarna ekonomika*, 8(1-2), 60-65.
8. Prokopyshyn, O. S. (2019). Zabezpechennia konkurentospromozhnosti produktsii vitchyznianykh pidpriemstv ptakhivnytstva. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu*, (1), 26-30. doi: 10.32845/bsnau.2019.1.5
9. Buriak, R. I. (2017). Doslidzhennia ta prohnozuvannia koniunktury rynku produktsii ptakhivnytstva Ukrainy. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy*, (260), 41-53.
10. Diachenko, O. V. (2020). Perspektyvy vdoskonalennia konkurentospromozhnosti ptakhivnychkh pidpriemstv yaiechno napriamku. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, (7), 18-22.
11. Avercheva, N. O. (2016). Ekonomichni problemy i perspektyvy yevropeiskoi intehratsii miasnoho ptakhivnytstva Ukrainy. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, (10(1)), 6-10.
12. Riven rentabelnosti vyrobnytstva produktsii silskoho hospodarstva v silskohospodarskykh pidpriemstvakh. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (2021). Retrieved July 26, 2022, from <http://www.ukrstat.gov.ua>

Received 9 August 2022

Approved 23 August 2022

Available in Internet 20.10.2022

Цитування згідно ДСТУ 8302:2015

Ніколиук О.В., Савченко Т.В., Бордун Т.В. Система управління розвитком ринку продукції птахівництва // Економіка харчової промисловості. 2022. Т.14, вип. 3. С.19-24. doi: 10.15673/fe.v14i3.2357

Cite as APA style citation

Nikoliuk, O., Savchenko, T., & Bordun, T. (2022). System of management of the development of the poultry products market. *Food Industry Economics*, 14(3), 19-24. doi: 10.15673/fe.v14i3.2357